

טמונה בפרשה

מסעי

לסדר את הפרשה

סניכים רשימת (שאלה הפרשה 2022 מלחמה,
לזכור מסע אלפי 2022 ההגנה
בפרשה. כשגלו, וקראו מהאגרות אל
מסוק הפרשה.

ט. השארת נחלת צלפחד במטה

מנשה

י. פירוט גבולות ארץ ישראל

מ. שמות נשיאי בני

ל. ציווי הפרשת ערי מקלט

ע. פירוט מסעות בני

ד. ציווי חלוקת נחלת הארץ

ק. נתינת ערים ומגרשים ללוויים

” — — — — — ”

שאלה לשולחן השבת

”ויעל אהרן הכהן אל הר

ההר על פי ד' וימת שם

בשנת הארבעים לצאת בני

ישראל מארץ מצרים

בחודש החמישי באחד

לחודש”

אהרן הכהן הינו האדם
היחיד בתורה שמוזכר בו
את תאריך פטירתו, בראש
חודש אב.

ויש לבאר מדוע רק לגביו
בחרה התורה לפרט ולכתוב
את התאריך, ומה באה
התורה ללמדנו.

מאת השאלה הינה לזכור זיון 2021
אלון השבוע

יגן אלון את גשוזוביכס אלון

(2021 מקור, אס ישמ),

זל”ג אכזוב אלון הגשוזוב

בזכור הגשוזוב זל”ג 2021.

פנינים

”אלה מסעי בני ישראל”

’משל למלך שהיה בנו חולה והוליו למקום רחוק לרפאותו. כשהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות, אמר לו: כאן ישנו, כאן הוקדנו, כאן חששת את ראשך’ (דש”י)
הנמשל לדבריו של רש”י, שאלו חטאי בני” שמשו מוכיחם עליהם ברמו, ’כאן ישנו’ -בבוקר מתן תורה שלא קמו מוקדם לקבלתה, ’כאן הוקדנו’ מלחמת עמלק שגרמה לקרירות בישראל (אשר קר בדרך), כאן חששת את ראשך’ שאמרו: ’נתנה ראש ונשובה מצרימה’ או שפקפקו במשה שהיה ראשם. (אמרי אמת)

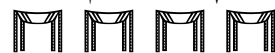
”ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ד’ ואלה מסעיהם למוצאייהם”

מדוע כתבה התורה בהתחלה ”מוצאייהם למסעיהם” ובהמשך הפוך: ”מסעיהם למוצאייהם”? א. בעצם יש להבין איך נסעו בני ישראל מ”ב מסעות במדבר, והלא הפסוק מעיד שהמדבר הוא ”ארץ ערבה ושוחה בארץ ציה וצלמות, ארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם” (ירמיהו ב, 1). איך, אם כן, היו שם אותם ערים ומקומות המוזכרים כאן? ונראה, שוודאי לא היה שם שום ישוב בתחילה. אמנם, אחרי שישראל עברו שם, צמחה במקום מעט צמחיה על ידי הבאר (כמבואר בתוס’ חולין פח: ד”ה אלא) ואז נשאר באדמת המקום טבע להצמיח, והתיישבו שם כמה שוכני מדבריות, וכך נשארו המקומות הללו ושמותיהם לזכרון (וכתוב: ”ממדבר קדמות” - שמקדם היה מדבר). וברור כי בני ישראל נתנו לכל המקומות את שמותם, כמפורש בתורה לגבי מרה וקברות התאווה, וכן אמרו חז”ל על אלוש, רפידים, פי החירות וסוכות, ובוודאי שבכולם יש טעם למה נקראו כך. לפיכך בתחילה נאמר: ”מוצאייהם למסעיהם”, כיון שכאשר יצאו בני ישראל למסע לא יכלו הם לומר שיעד נסיעתם הוא למקום פלוני, שהרי כאמור, עד שלא הגיעו לשם המקומות הללו לא היו קיימים כלל, אלא מוצאייהם היו ”למסעיהם” - להיכן שהקב”ה יורה להם לנסוע. אך לאחר ארבעים שנה, כשמקומות אלו כבר היו קיימים, כי בני ישראל כבר חנו בכל אותם המקומות וקראו להם בשם, יכולה התורה לכתוב ”מסעיהם למוצאייהם”, והיינו שהתברר למפרע שכבר בשעת יציאתם למסע היו אמורים הם לנסוע לאותם מקומות אשר עומדת התורה להזכירם בשמם מיד. (טעמא דקרא) ב. בני התכוונו רק לברוח ממצרים ולכן מנו כמה תחנות כבר התרחקו ממצרים (מוצאייהם תחילה ואח”כ מסעיהם), ואילו משה השתוקק לבוא לא”ו והיה מונה כמה תחנות עדיין נשארו כדי להגיע לא”י (מסעיהם למוצאייהם). (אהל בנימין) ג. כל מה שאירע במסעות היה לימוד לדורות. כגון מחלוקת קרח היה לימוד שלא יחזיקו במחלוקת כמו שנאמר: ”ולא יהיה כקרח וכעדתו”. נמצא, שלכל מסע היה מוצא (מסקנה), וכיון שלא באו לא”י הרי המסעות היו מכוונים למוצאייהם למה שאירע להם בכל מסע לגדור פרצות כל דור, ולכן כתוב ”ואלה מסעיהם למוצאייהם”, שהמסעות היו מיועדות עבור הפעולות של המוצאות אותם. (אהלי יעקב) ד. מ”ב המסעות היו כתוצאה מחטא המרגלים אשר הוציאו את דיבת הארץ, ואילו חטא המרגלים לא היו צריכים לנסוע את כל המסעות האמורים לאחר מכן. וזהו שכתוב: ”ויכתב משה את מוצאייהם” - מקודם כתב משה רק את מוצאייהם שהוציאו ממצרים, ”למסעיהם” שיסעו אלו המסעות שהיו על פי ד’ עד שיבואו לארץ הקדושה. אבל, ”ואלה מסעיהם” אלו המסעות שנוספו עליהם שנסעו אחר שליחת המרגלים, ”למוצאייהם” - בגלל מוצאייהם: מוצאייהם הדיבה שגרמו לכך. (מטעמי יצחק)

”ומצרים מקברים את אשר הכה ד’ בהם כל בכור ובאלהיהם עשה ד’ שפטים”

בפרשת בא כתוב ”ובכל אלהי מצרים” - בכולם, ואילו כאן כתוב רק ”ובאלהיהם”, משום שהשאייר השי”ת את בעל צפון ולא הכהו, כדי להטעות את פרעה, ובקריעת ים סוף, גם בעל צפון הוכה. כשהשי”ת מודיע על תכניתו הוא אומר: ”ובכל אלהי”, כולם יוכו לבסוף. כאן בפרשתנו, מזכיר משה את מכת בכורות: ”ומצרים מקברים את אשר הכה ד’ בהם כל בכור”, ובמכה זו עדיין לא טיפל הקב”ה בכל אלהי מצרים, לכן ממשיך משה ואומר ”ובאלהיהם עשה ד’ שפטים”. לפי זה אף מובן הנאמר בהגדה: ”אילו עשה בהם שפטים ולא עשה באלהיהם דינו”, כלומר מה ’דינו’? אילו עשה בהם שפטים ולא עשה - ”באלהיהם” אלא ”בכל אלהיהם”, ופרעה לא היה מתפתה לרדוף, ולא היתה קריעת ים סוף, דינו. (ע”פ ברכת השיר)

’אמותיהן של כהנים מספקות להם מחיה וכסות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו’ (מכות יא.)

מפני מה עשו זאת אמותיהם של הכהנים הגדולים ולא הם עצמם? שאילו עסקו הכהנים בסיפוק מחייתם של הרוצחים, היה כל עני בורח אל עיר המקלט ומעיד על עצמו שהרג אדם בשגגה. שכן אינו נוטל שום סיכון בכך: כל עוד הכהן הגדול חי, מובטחים לו כל צרכיו כסות ומחיה. ואם הכה”ג ימות, יצא לחופשי וישוב לביתו. אך כיום, מאחר שהוטלה דאגה זו על אמותיהם של הכהנים, לא יהיה מעשה הונאה זה כדאי שכן אם תמות אמו של הכהן הגדול, יישאר ללא מחיה כשהוא כבול לעיר המקלט. (רבי וולף מבוסקוביץ)

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.
אשמח לקבל תגובות רעיונות והערות:
temunabaparashah@gmail.com

העלון מוקדש לע”נ
מרת אסתר רחל בת מינה הכהן
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מגיע מדי שבוע לאלפי משפחות וילדים,
המשתמשים בו בשולחן השבת.
מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה?
שלחו מייל למערכת, או טלפנו: 052-766-5775

טמונה בפרשה

נסיון

חידון א' ת'

- הגשמה לכל שאלה מגילה באור המופיעה בראש השורה.
- א. בני נצטוו לתת ללווים מנחלת _____
 - ב. אחד ממקומות חניית בני _____
 - ג. רוצה לנקום את רצח בן משפחתו _____
 - ד. בנות צלפחד התחתנו עם בני _____
 - ה. שם נפטר ונקבר אהרן הכהן _____
 - ו. "אף ד' בישראל" _____
 - ז. גבול צפון א"י הוא מ _____ עד חצר עינן _____
 - ח. "ומגרשיהם יהיו לבהמתם ולרכושם ולכל _____"
 - ט. בנות צלפחד נישאו ל _____ בעיניהם _____
 - י. נשיא שבט דן: "בקי בן _____"
 - כ. במותו, חוזר הרוצח למשפחתו _____
 - ל. אחד ממקומות חניית בני _____
 - מ. הלווים קבלו 48 ערים ואת- _____
 - נ. חולקו לשבטים בארץ ישראל _____
 - ס. בני נסעו מים _____ וחנו במדבר _____
 - ע. לאביהם של שני נשיאים היה את אותו השם: _____
 - פ. נשיא מטה נפתלי _____
 - צ. אחד ממקומות חניית בני _____
 - ק. מזרחה _____
 - ר. הוא נס מפני גואל הדם _____
 - ש. נשיא מטה שמעון _____
 - ת. באילים היו 12 עינות מים ושבעים- _____

חידון א' ת' - הפוך

- הגשמה לכל שאלה מגילת באור המופיעה בראש השורה.
- א. לכל שבט היה _____ שהיה אחראי לחלק הנחלות _____
 - ב. נשיא שבט יהודה _____
 - ג. בפרשתנו מבואר דינו של הרוצח ב _____
 - ד. המלך של מקום זה שמע על מות אהרן _____
 - ה. שם חנו בני אחרי קריעת ים סוף _____
 - ו. בני חנו בהר העברים לפני- _____
 - ז. (הפטרה) "אם יליד בית הוא מדוע היה _____"
 - ח. המסעות החלו ממחרת-ה- _____
 - ט. משה הבדיל שלש ערי _____
 - י. בחודש זה נפטר אהרן (רמז: בחודש אב) _____
 - ך. נשיא שבט זבולון - אליצפן בן _____
 - ל. באמצעותו יחלקו את הארץ _____
 - ם. בני נסעו מסוכות אל- _____
 - ן. בכל צד שלו היו שלש ערי מקלט _____
 - ס. משם החלו מסעות בני במדבר _____
 - ע. "ולאתקחו כפר לנפש רצח אשר הוא _____ למות"
 - ף. אורך מגרשי הלווים מחומת העיר היו _____ אמה _____
 - ץ. אחד מהמקומות בהם חנו בני _____
 - ק. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'ונס' _____
 - ר. שם חנו בני בין קהלתה לחרדה _____
 - ש. ממקומות חניית בני (2) _____
 - ת. ים המזכר בגבולות ארץ ישראל _____

ליולן טאנקלוס - עברית

מילה מגילת אונקלוס שנכנסה ללשון המנון.

"ונס שמה" (לה' יא') = "ויערוק לתמן", הפועל העברי 'לערוק' המתאר עזיבת מקום.

מן המדרש

"כי אתם באים אל ארץ כנען", הלכה: עד שלא נכנסו לארץ כיצד היו מברכים על המזון? שנו רבותינו: עד שלא נכנסו לארץ ישראל היו מברכים ברכה אחת: הזן את הכל. משנכנסו לארץ היו מברכים על הארץ ועל המזון. משחרבה, הוסיפו בונה ירושלים. משנקברו הרוגי ביתר, הוסיפו הטוב והמטיב, הטוב- שלא הסריחו, והמטיב- שנתנו לקבורה. ואין לך חביבה מכולם יותר מברכת על הארץ ועל המזון, שכך אמרו חז"ל: כל מי שאינו מזכיר בבהמ"ז על הארץ ועל המזון, ארץ חמדה וברית ותורה וחיים לא יצא ידי חובתו. אמר הקדוש ברוך הוא חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל, למה? שאני תרתי אותה, וכן הוא אומר: "ביום ההוא נשאתי ידי להם... ארץ אשר תרתי להם זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות".

מילה בפרשה

נכסף מאד למחזה
לכן הרחיב את הרוח
אך מרוב שנאה להצגה
קטע אותה בתחילתה.

המונח המזוקש הינו מילה בג' אותיות המופיעה בפרשה, אשר כל שורה בגידיה רומזת להקשר שונה שלה.
(יגכן כתיב אסר ומילופי אותיות בג' ה'יה דומה)

הגשמה מפרש אי"ה בגיליון הבא

© כל הזכויות שמורות לאהרון בין.
אשמח לקבל תגובות רעיונות והערות:
temunabaparashah@gmail.com

העלון מוקדש לע"נ
מרת אסתר רחל בת מינה הכהן
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מגיע מדי שבוע לאלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו בשולחן השבת.
מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה?
שלחו מייל למערכת, או טלפנו: 052-766-5775

הפוך בה והפוך בה

הלכה

"או בכל אבן אשר ימות בה בלא ראות ויפול עליו וימת" – מכאן שסומא שהרג בשוגג, אינו גולה לעיר מקלט. (מכות ט:)

אגדה

תניא, ר' עקיבא אומר, סנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש – כולם נעשו עדים ואין עד נעשה דיין, ורחמנא אמר: "ושפטו העדה והצילו העדה", מכיון שראוהו שהרג נפש, יותר אינם יכולים ללמד עליו שום זכות ופסולים. (ראש השנה כו.)

שעשועי דאורייתא

"ואם בכלי ברזל הכהו"

באלו מקומות נוספים בתורה מוזכר ברזל?
(11 מקומות)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. שש מילים רצופות המסתיימות באות ה'.
2. שלוש מילים רצופות בעלות אותו שורש.
3. מילה המוטעמת בקרני פרה.
4. מילה המוטעמת בירת בן יומו.
5. פועל המופיע בששה פסוקים רצופים.

"זיכרון" סימן

איטריאוק ורמיזים אצטריג מספר פסוקי הפרשה

בפרשת מסעי מסופר על דיני הרוצח בשגגה, "ומצא אתו גואל הדם מזוויץ לגבול".
בפרשת מסעי ישנם 132 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"גואל הדם בגבול" = בגימטריא = 132

תשובות

לסדר את הפרשה - "ערי מקלט".

חידון א' ת' - אחוזתם, בני יעקן, גואל הדם, הר ההר, ויחר, זפרונה, חיתם, טוב, יגלי, כהן גדול, לבנה, מגרשיהן, נחלות, סוף סין, עמיהוד, פלטיאל, צלמונה, קדמה, רוצח, שמואל, תמרים.

חידון א' ת' הפוך - נשיא, כלב, שוגג, ערד, מרה, הר נבו, לבז, הפסח, מקלט, החמישי, פרנך, גורל, אתם, הירדן, רעמסס, רשע, אלף, רימון פרץ, ויערוק, הר שפר, אלוש קדש, כנרת.

שעשועי דאורייתא - "תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל", "ונתתי את שמיכם כברזל", הכשרת כלי הברזל משלל מלחמת מדיון, ערשו של עוג, "ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים", "ארץ אשר אבניה ברזל", "ונשל הברזל מן העץ", "מזבח אבנים לא תניף עליהם ברזל", "והארץ אשר תחתיך ברזל", "ונתן על ברזל עול צוארך", "ברזל ונחשת מנעלך". 1. "ותהיינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה". 2. "וימת מות יומת". 3. "באמה". 4. "אלפים". 5. הפועל: למות המופיע בפרק לה פסוקים טז-כא.

מילה בפרשה פרשת מטות - נפקד. "כשנצטווה ללכת לספר" - נצטווה=פקדו עליו=נפקד, "את העדר לשומר מסר" - השומר קיפל פיקדון=נפקד, "מנין הבהמות נספר" - נספר=נפקד, "ונמצא שאחד חסר" - לא נמצא=נפקד.

טמונות בפרשה - 1. "ביטבתה" (לג, לג) 2. "ים המלח" (לד, יב) 3. "בסוכות" (לג, ה) 4. "במקהלות" (לג, כה) 5. "חניאל בן אפוד" (לד, כג) 6. "ערי מקלט" (לה, יג) 7. "ריתמה" (לג, יח) 8. ים כנרת (לד, יא) 9. "רימון פרץ" (לג, יט) 10. קרני פרה וירח בן יומו-מטעמי המקרא הנדירים (לה, ה) 12. "מכה נפש בשגגה" (לה, טו) 12. ציווי הפרשת ערי מקלט. שלוש בכל צד של הירדן (לה, יד) 13. עקרב - "למעלה עקרבים" (לד, ד)

טמונות בהפסדה - 1. "מי שיחור" (ביח) 2. "בארות" (ביג) 3. "תכבסי בנתר ותרבי לך בורית" (ב, כב) 4. "כבושת גנב כי ימצא" (ב, כו)

שאלה לשלחן השבת פרשת פנחס - השאלה בקצרה: מדוע בחג הסוכות, בשונה משאר המועדים בפרשה, לא מוזכרים בו מצוותיו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת בקצרה: 1. שייך להיפטר מסוכה ע"י נסיעה שעוברי דרכים פטורים, ומדאורייתא כשחל סוכות בשבת אין מצוות ד' מינים נוהגת אלא במקדש. 2. במדבר לא ישבו בסוכות משום שהיו להם ענני כבוד, ודיברה התורה אל הדור ההוא (ע"פ המבי"ט). 3. מה שכתוב "וחגתם חג לד'" הכוונה למצוות החג של השמחה והריקוד בחג הסוכות.